By. Er. Dharmendra Sir 7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

EXAM - PAPER (CBSE/NCERT)

PRACTICE SET -1

SESSION -2024-25

CLASS - 10th

JOIN TODAY FOR ADVANCE CONCEPTS

ONLY IN ₹2000 PER MONTH

MRP: ₹ 100/- ONLY

ALSO, BASIC CONCEPTS CLASSES IN SUMMER VACATION Apr, May & Jun (Every Year)

Add: Block -B, Near Glory Villa, 60 feet Road (Nearest land mark Scindia Statue), Shatabdipuram, Gwalior

By. Er. Dharmendra Sir 7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

Time : 3:00 hrs. संस्कृत - 1 mm:

Q.1 रिक्तस्थानानि पूरयत् -

(चतुरः, क्तवतु, टाप्, गीतानि, तुमुन, विशालः, ल्यप्)

(क) 'आदाय' इत्यस्य पदे ...... प्रत्ययः अस्ति।

(ख) 'हसितुम्' इत्यस्य पदे ...... प्रत्ययः अस्ति।

(ग) 'गतवान्' इत्यस्य पदे ...... प्रत्ययः अस्ति।

(घ) 'अजा' इत्यस्मिन् पदे ...... प्रत्ययः अस्ति।

(ङ) विशालः ग्रामः इत्यस्मिन् पदयोः ...... विशेष्यम् अस्ति।

(च) मधुराणि गीतानि इत्यस्मिन् पदयोः ...... विशेष्यम् अस्ति।

(छ) चतुरः काकः इत्यस्मिन् पदयोः ...... विशेषणम् अस्ति।

Q.2 एक पदेन उत्तरं लिखित -

(क) 'सलिलम्' इत्यस्य पदे पर्यायः भवति।

(ख) 'आम्रम्' इत्यस्य पदे पर्यायः भवति।

(ग) 'दानवाय' इत्यस्य विलोम पदम् भवति।

(घ) 'दूषितम्' इत्यस्य विलोम पदम् भवति।

(ङ) सर्वदा सर्वकार्येषु का बलवती ?

(च) मनुष्याणां महान रिपुः कः ?

(छ) पिता पुत्राय बाल्ये किं यच्छति ?

Add: Block -B, Near Glory Villa, 60 feet Road (Nearest land mark Scindia Statue), Shatabdipuram, Gwalior

By. Er. Dharmendra Sir 7974073108, 9584873492
DPM CLASSES
6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

Q.3. उचितं विकल्पं चित्वा लिखत –

(क) 'फलानि' इत्यस्य पदे वचनम् अस्ति –

(i) एकवचनम् (ii) बहुवचनम्

(iii) द्विवचनम् (iv) अन्यवचनम् ।

(ख) 'गृहात्' इत्यस्मिन् पदे विभक्ति अस्ति –

(i) प्रथमा (ii) तृतीया

(iii) पञ्चमी (iv) षष्ठी ।

(ग) 'रामे' इत्यस्य पदे कः विभक्ति अस्ति ? (रामे)

(i) चतुर्थी (ii) पञ्चमी

(iii) षष्ठी (iv) सप्तमी

(घ) 'बालकम्' इत्यस्मिन् पदे विभक्ति अस्ति –

(i) प्रथमा (ii) द्वितीय

(iii) तृतीय (iv) चतुर्थी

(ङ) 'प्रयत्नः' इत्यस्मिन् पदे उपसर्गः अस्ति –

(i) प्रय (ii) प्र

(iii) यत्नः (iv) नः ।

Add: Block -B, Near Glory Villa, 60 feet Road (Nearest land mark Scindia Statue), Shatabdipuram, Gwalior

(घ) 'पराजयते' इत्यस्मिन् पदे उपसर्गः आस्ति -

(i) पराजय (ii) जयते

(iii) परा (iv) पराज

DPM CLASSES & COMPUTERS GWALIOR

Q. 4. शुद्धवाक्यानां समक्षम् (आम्) अशुद्धवाक्यानां समक्षम्

(न) इति लिखित् -

(क) 'पठति' इत्यस्मिन् पदे लट्लकारः आस्ति ।

(ख) 'अपठताम्' इत्यस्मिन् पदे एकवचनम् आस्ति ।

(ग) 'हनिष्यति' इत्यस्मिन् पदे प्रथम पुरुषः आस्ति ।

(घ) 'दत्ताम्' इत्यस्मिन् पदे लृट्लकारः आस्ति ।

(ङ) कच्छपः शनैः शनैः चलति ! इत्यस्य वाक्ये अव्ययं न आस्ति ।

(च) विद्या माता एव रक्षति । इत्यस्य वाक्ये एव अव्ययं आस्ति ।

Q. 5. युग्ममेलनं कुरुत -

DPM CLASSES & COMPUTERS GWALIOR

(i) अनुरूपम् (क) इगु

(ii) चौरात भयम् (ख) सत् + जनः

(iii) पञ्चवटी (ग) मनोरथः

(iv) सज्जन: (ख) अव्ययीभाव:

(v) मन: + रथ: (ङ) गणेश:

(vi) गण + ईश: (च) पञ्चमी तत्पुरुष:

अधोलिखितानां प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृत भाषायाम् लिखत –

Q. 6. कवि: किमर्थं प्रकृते: शरणम् इच्छति ?

अथवा

बुद्धिमती केन उपेता पितुर्गृहं प्रति चलिता ?

DPM CLASSES & COMPUTERS GWALIOR

Q. 7. कीदृशं कर्म व्यायामसंज्ञितम् कथ्यते ?

अथवा

जरा कस्य सकाशं सहसा न समाधिरोहति ?

Q. 8. कृषक: किं करोति स्म ?

DPM CLASSES & COMPUTERS GWALIOR

अथवा

माता सुरभि: किमर्थम् अश्रूणि मुञ्चति स्म ?

Q. 9. यदि राजा सम्यक् न भवति तदा प्रजा कथं विप्लवेत् ?

अथवा

मयूर: कथं नृत्यमुद्राभां स्थित: भवति ?

Q.10. निर्धनः जनः कथं वित्तम् उपार्जितवान् ?

अथवा

जनः किमर्थं पदातिः गच्छति ?

DPM CLASSES & COMPUTERS GWALIOR

Q.11. समस्तराष्ट्रं कीदृशे उल्लासे मग्नम् आसीत् ?

अथवा

भूकम्पस्य केन्द्रबिन्दुः कः जनपदः आसीत् ?

Q.12. वाच्यपरिवर्तनं कुरुत - (कोऽपि द्वौ)

(क) बलवता विरुद्धमपि भोजनं पाच्यते। (कर्तृवाच्यम्)

(ख) कः छायाः निर्वापयति। (कर्मवाच्ये)

(ग) लतया गीतं गीयते। (कर्तृवाच्ये)

DPM CLASSES & COMPUTERS GWALIOR

Q.13. अधोलिखितानि वाक्यानि कः कं प्रति कथयति।

(कोऽपि द्वौ) —

(क) यदि एवं तर्हि मां निजगले बद्ध्वा चल-सत्वरम्। कः कम्

(ख) गच्छ, गच्छ जम्बुक। कः कम्

(ग) रे रे धूर्त त्वया दत्तं मह्यं व्याघ्रत्रयं पुरा। कः कम्

Add: Block -B, Near Glory Villa, 60 feet Road (Nearest land mark Scindia Statue), Shatabdipuram, Gwalior

By. Er. Dharmendra Sir 7974073108, 9584873492

Q.14. स्थूलपदमाधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत - (कोऽपि द्वौ)

(क) शरीरस्य आयासजननं कर्म व्यायामः इति कथ्यते ।

(ख) आत्महितैषिभिः सर्वदा व्यायामः कर्तव्यः ।

(ग) गात्राणां सुविभक्तता व्यायामेन संभवति ।

Q.15. अधोलिखितेषु अशुद्धकारकवाक्यानां शुद्धिः करणीया :- (कोऽपि द्वौ) -

(क) वृक्षस्य पत्राणि पतति ।

(ख) सीता रामस्य सह वनं गच्छति ।

(ग) माता बालकम् दुग्धं ददाति ।

(घ) शिवं नमः ।

Q.16. अधोलिखितम् गद्यांशम् सम्यक् पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृत भाषायां लिखत् -

वनस्य दृश्यं समीपे एवैका नदी वहती । एकः सिंहः सुखेन विश्राम्यति, तदैव एकः वानरः आगत्य तस्य पुच्छं धुनाति । क्रुद्धः सिंहः तं प्रहर्तुमिच्छति परं वानरस्तु कूर्दित्वा वृक्षमारूढः । तदैव अन्यस्मात् वृक्षात् अपरः वानरः सिंहस्य कर्णमाकृष्य पुनः वृक्षोपरि आरोहति । एवमेव वानराः वारं - वारं सिंहं तुदन्ति ।

Add: Block -B, Near Glory Villa, 60 feet Road (Nearest land mark Scindia Statue), Shatabdipuram, Gwalior

प्रश्ना: (i) वनस्य दृश्यं समीपे का वहति ?

(ii) क: सुखेन विश्राम्यति ?

(iii) क: सिंहस्य पुच्छं धुनाति ?

अथवा

कश्चन निर्धनो जन: भूरि परिश्रम्य किञ्चिद् वित्तमुपार्जितवान्। तेन वित्तेन स्वपुत्रम् एकस्मिन् महाविद्यालये प्रवेशं दापयितुं सफलो जात:। तत्तनय: तत्रैव छात्रावासे निवसन् अध्ययने संलग्न: समभूत। एकदा स पिता तनूजस्य रुग्णतामाकर्ण्य व्याकुलो जात: पुत्रं द्रष्टुं च प्रस्थित:।

प्रश्ना: (i) निर्धन: जन: कथं वित्तम् उपार्जितवान् ?

(ii) तत्तनय: कुत्र निवसन् अध्ययने संलग्न: समभूत ?

(iii) वित्तेनार्जितम् स्वपुत्रम् कुत्र प्रवेशं दापयितुं सफलो जात: ?

Q.17. अधोलिखितम् पद्यांशं सम्यक् पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृतभाषायां लिखत –

प्रजासुखे सुखं राज्ञ:, प्रजानां च हिते हितम्।

नात्मप्रियं हितं राज्ञ:, प्रजानां तु प्रियं हितम्॥

DPM CLASSES & COMPUTERS GWALIOR

प्रश्ना: (i) प्रजासुखे सुखं क: ?

(ii) क: प्रजानां च हिते हितम् ?

(iii) नात्मप्रियं हितं क: ?

अथवा

गुणी गुणं वेत्ति न वेत्ति निर्गुणो, बली बलं वेत्ति न वेत्ति निर्बल: ।
पिको वसन्तस्य गुणं न वायस:, करी च सिंहस्य बलं न मूषक: ।।

प्रश्ना: (i) गुणी किं वेत्ति ?

(ii) बली किं वेत्ति ?

(iii) सिंहस्य बलं किं न जानाति ?

Q.18. अधोलिखितानि वाक्यानि घटनाक्रमानुसारेण लिखत -

(क) व्याघ्रं दृष्ट्वा सा पुत्रौ ताडयन्ती उवाच - अधुना एकमेव व्याघ्र: विभज्य भुज्यताम् ।

(ख) बुद्धिमती पुत्रद्वयेन उपेता पितृगृहं प्रति चालिता ।

(ग) मार्गे सा एकं व्याघ्रम् अपश्यत् ।

Q.19. प्रदत्तै शब्दै: रिक्तस्थानपूर्तिं कुरुत (कोऽपि त्रय:)
(अपि, भृशम्, बहि:, खलु, सदृशं, सहसा)

(i) पर्यावरणस्य संरक्षणम् ...... प्रकृते: आराधना ।

(ii) व्यायामेन ...... किञ्चित स्थौल्यापकर्षणं नास्ति।

(iii) व्यायामिन: जनस्य सकाशं वार्धक्यं ...... नायाति।

(iv) इदानीं वायुमण्डलं ...... प्रदूषितमास्ति।

(v) प्राकृतिक - वातावरणे क्षणं सञ्चरणम् ..... लाभदायकं भवति।

(vi) भूकम्पित समये ...... गमनमेव उचितं भवति।

Q.20. प्रश्नपत्रे समागतान् श्लोकान् विहाय स्वपाठ्य पुस्तकस्य सुभाषितद्वयं लिखत।

DPM CLASSES & COMPUTERS GWALIOR

Q.21. स्वप्राचार्यस्यकृते अवकाशार्थम् एकं प्रार्थनापत्रम् संस्कृत भाषायाम् लिखत।

अथवा

DPM CLASSES & COMPUTERS GWALIOR

स्वभ्रातु: जन्मदिनोत्सवस्य कृते स्वमित्राय आमन्त्रणपत्रम् संस्कृते लिखत।

Q.22. अधोलिखितम् अपठितं गद्यांशं सम्यक् पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संस्कृते लिखत —

शरीरं धर्मस्य प्रथमं साधनम् अस्ति - 'शरीरमाद्यं खलु धर्मसाधनम्' शरीरस्य आरोग्यं व्यायामेव सिध्यति। य: व्यायामं करोति तस्य प्राणशक्ते: आपद: स्वयमेव दूरं गच्छन्ति। व्यायामेन

शरीरं शुद्धरक्तसञ्चारः भवन्ति । इन्द्रियाणि सुस्थानि स्वस्थानि च भवन्ति जठराग्निः दीप्तः भवति । परिवृद्धम् उदरं सङ्कोचं गच्छति । मास्तिष्कम् उर्वरं भवति । अस्मिन् लोके जनैः वयोऽनुसारं, कोऽपि व्यायामः अवश्यं करणीयः विद्यार्थीजीवने तु व्यायामस्य विशेषः महत्वः अस्ति । व्यायामेन अपि विद्यार्थीनां भविष्यनिर्माणं भवति ।

(i) अस्य अनुच्छेदस्य कृते समुचितं शीर्षकं लिखत ।
(ii) शरीरं कस्य प्रथमं साधनम् ?
(iii) मास्तिष्कम् किं भवति ?
(iv) कानि सुस्थानि स्वस्थानि च भवन्ति ?

Q.23 अधोलिखितेषु विषयेषु एकं विषयं स्वीकृत्य शतशब्देषु संस्कृतभाषायां निबन्धं लिखत –

(i) संस्कृतभाषायाः महत्वम् ।
(ii) छात्र जीवनम् ।
(iii) महाकविः कालिदासः ।
(iv) पर्यावरणम् ।

DPM CLASSES & COMPUTERS GWALIOR

DPM classes

DPM classes

DPM classes

DPM classes

DPM classes

DPM classes

By. Er. Dharmendra Sir 7974073108, 9584873492

DPM classes

DPM classes

DPM classes

DPM classes

DPM classes

By. Er. Dharmendra Sir 7974073108, 9584873492

DPM classes

Add: Block -B, Near Glory Villa, 60 feet Road (Nearest land mark Scindia Statue), Shatabdipuram, Gwalior

DPM classes

DPM classes

DPM classes

DPM classes

DPM classes

DPM classes

DPM classes

DPM classes

DPM classes

DPM classes

DPM classes

DPM classes

DPM classes

By. Er. Dharmendra Sir 7974073108, 9584873492

DPM classes

DPM classes

DPM classes

DPM classes

DPM classes

DPM classes

DPM classes

By. Er. Dharmendra Sir 7974073108, 9584873492

DPM CLASSES

6th to 10th (Math's & Science), 11th & 12th (Physics, Chemistry, Math's)

Add: Block -B, Near Glory Villa, 60 feet Road (Nearest land mark Scindia Statue), Shatabdipuram, Gwalior

DPM classes

DPM classes